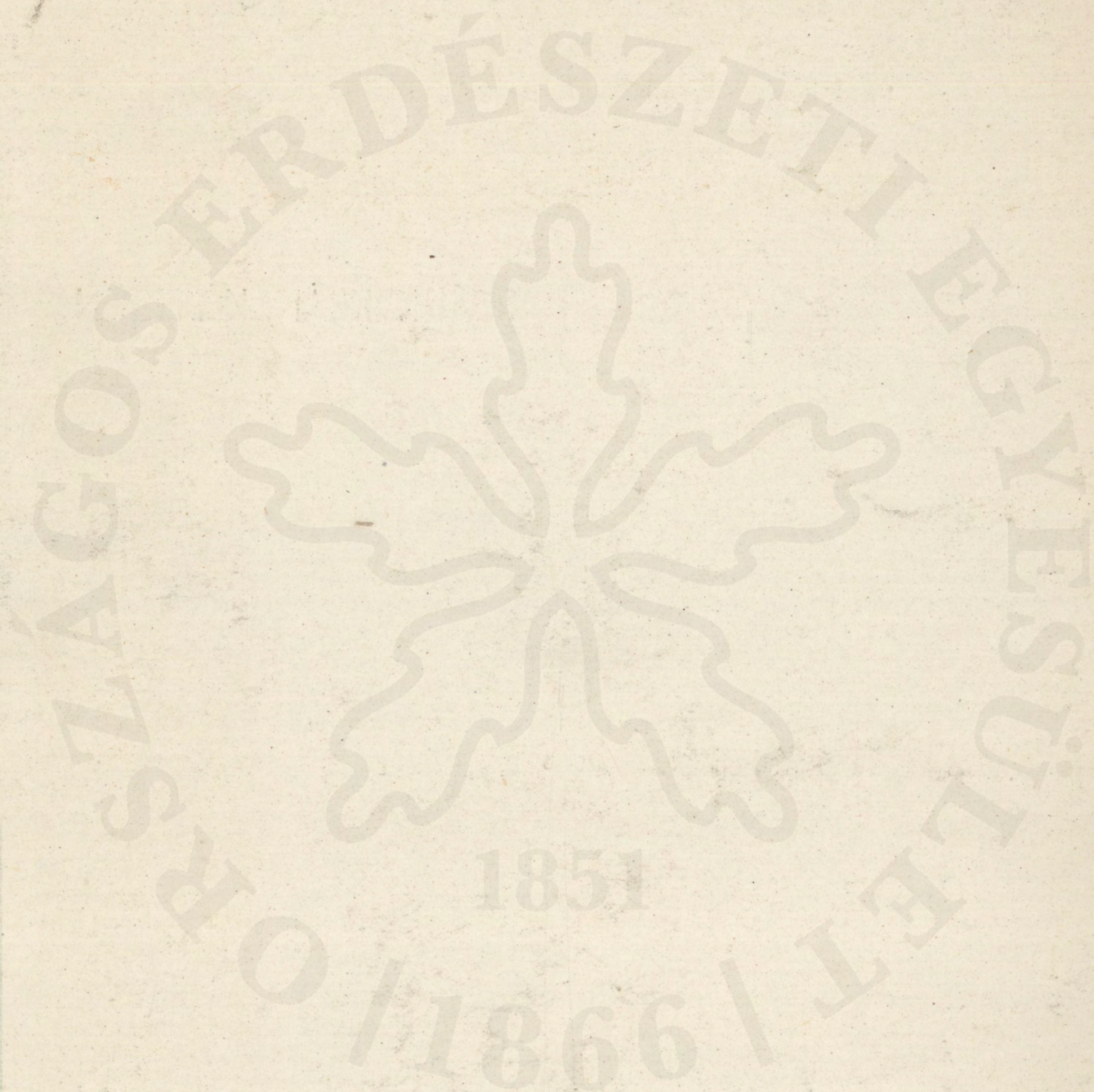




Erdő és vadgazdálkodásunk

SZÁMOKBAN, KÉPEKBEN





OEE Könyv
Áll.Ell. 202

ERDŐ- ÉS VADGAZDÁLKODÁSUNK

számokban, képekben

A MEDOSZ K.V. ülés beszámolójának melléklete

Országos Erdészeti Egyesület
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Leltári szám:

106/2020

Csoport szám:

III

Raktári jelzet:

S.VI.II



BUDAPEST 1964.

Összeállította:

Halász Aladár, Sitkei János, Tóth Ödön és Nemes József

Lektorálta:

Dr. Sali Emil és Dr. Dobi Ferenc

Szerkesztette:

Nemes József

1851

Felelős kiadó: Dr. Dobi Ferenc

Készült a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet sokszorosító üzemében
Budapest, VIII., Rákóczi út 41. — Felelős vezető: Névai József

TARTALOMJEGYZÉK

OLDAL

Bevezetés	5
-----------	---

I. A FA A VILÁGGAZDASÁGBAN

1. A fa szerepe a gazdasági életben	7
2. A világ nyersanyag termelése	7
3. A világ erdei	8
4. Az európai országok erdősültsége	8

II. HAZÁNK ERDŐTERÜLETÉNEK ÉS ERDŐSÜLTSEGÉNEK ALAKULÁSA

1. Az erdősültség növekedése	9
2. Az erdősültség megoszlása megyénként	10
3. Erdeink fafaj-szerinti összetétele	10
4. Az elmúlt tíz évben végzett erdősítések és fásítások	10
5. Az összes erdősítésből, fásításból nyár telepítés	11
6. Az áll. erdőgazdaságok erdősítésének eredményessége	11
7. Vadgazdálkodásunk helyzete	12

III. NÉPGAZDASÁGUNK FAANYAG ELLÁTÁSA

1. Népgazdaságunk fejlődése	14
2. Fafelhasználásunk alakulása	14
3. Fontosabb fatermékek felhasználása	14
4. A fakitermelés alakulása	15
5. Az áll. erdőgazdaságok fakitermelésének össze tétele használati módok szerint	15
6. Az áll. erdőgazdaságok vastagfa kitermelésének választék összetétele	16
7. Az áll. erdőgazdaságok fakitermelésének n.-évenkénti alakulása	17
8. Faellátásunk külkereskedelmi vonatkozásai	17
9. Az export tevékenység fejlődése	18

IV. MŰSZAKI FEJLESZTÉS, BERUHÁZÁS

1. Gépesítés	19
2. A fakitermelés gépesítésének fejlődése	20
3. Erdőfeltárás	21
4. Erdőgazdálkodásunk fejlesztésére fordított beruházások	21
5. Terven felüli forrásból végzett szociális jóléti beruházások	22
6. Az újítási mozgalom eredményei	23
7. A tudományos kutatás eredményei	24

V. A GAZDÁLKODÁS FONTOSABB MUTATÓI

1. A termelékenység alakulása	25
2. A dolgozók keresetének alakulása	25
3. A gazdálkodás pénzügyi eredményei	26

VI. A TERMELŐSZÖVETKEZETEKNEK NYÚJTOTT SEGÍTSÉG

OLDAL

1. Szerfás épület-garnitúra ellátás	27
2. Szerfás épület-garnitúra értékesítése	28
3. Az erdőgazdaságok és tsz-ek közötti kooperációi mutatói	28

VII. ERDŐGAZDÁLKODÁSUNK SZERVEZETI FELEPÍTÉSE

1. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság	29
2. Az állami erdőgazdaságok és erdészeti szakvállalatok, intézetek stb. és azok üzemegységei telepei stb.	29

VIII. A MEDOSZ SZERVEZETI FELEPÍTÉSE ÉS TEVÉKENYSÉGE AZ ERDÉSZETI SZERVEKNEKEL

1. Alapszervezetek és munkahelyi bizottságok	30
2. A szakszervezeti aktívák	30
3. A szervezettség	30
4. A szocialista munkaverseny adatai	30
5. Szakszervezetünk oktató, nevelő tevékenysége	30
6. Üdültetés, ellátás... ..	30

IX. A BALESETEK ALAKULÁSA

1. Kimutatás a balesetekről (szektoronkénti összehasonlításban)	31
--	----

1851

/1866/

BEVEZETÉS

A magyar erdőgazdálkodás az elmúlt tíz évben sokat fejlődött. A belterjesség fokozása és sok egyéb tekintetben világviszonylatban is elismerésre méltó helyet foglal el. Jelentős előrehaladás történt a műszaki fejlesztés és a termelékenység növelése terén, továbbá a dolgozók szakmai színvonalának emelésében, keresetük alakulásában. Ezekhez mérten nem mondható kielégítőnek a fejlődés a munkakörülmények javításában, a szociális és kulturális ellátottságban.

A MEDOSZ Központi Vezetősége, a XXI. Kongresszus határozatainak alapján napirendre tűzte az erdőgazdálkodás helyzetének értékelését, figyelembe véve annak népgazdasági jelentőségét.

A Központi Vezetőség beszámolója két részből áll: szóbeli és írásbeli jelentésből. Ezen írásbeli jelentés elsősorban adatokat tartalmaz és a lehetőséghez képest szemléltetni igyekszik a fejlődést, illetve a problémákat. Ennek érdekében röviden érinti az erdő népgazdasági és világgazdasági kérdéseit is.

MEDOSZ Elnöksége



Zengővárkonyi tölgyállomány (Mecseki All. Erdőgazdaság)



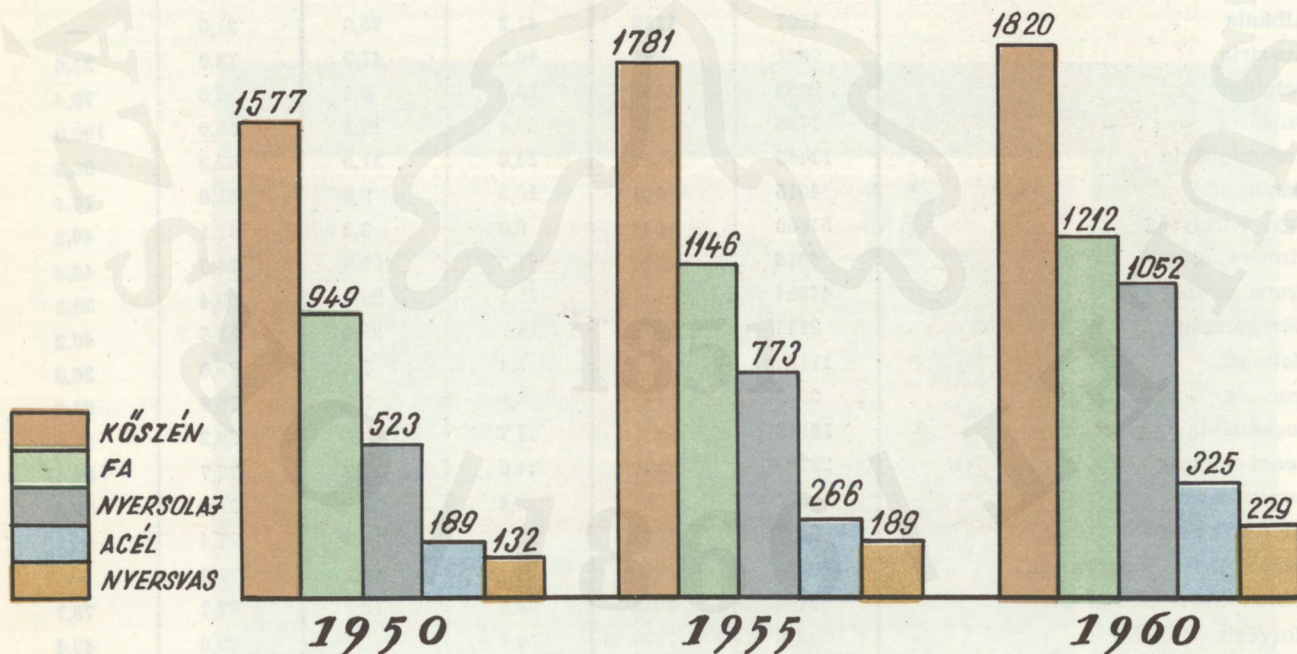
I. A FA A VILÁGGAZDASÁGBAN

1. A fa szerepe a gazdasági életben

Az erdők és így az erdőgazdálkodásnak is rendkívül sokoldalú szerepe van. Fontos szerepet játszanak a vízgazdálkodás szabályozásában, a talajvédelemben, a mezőgazdaságnak a szél erodáló szárító hatásával szembeni védelmében, továbbá az emberiség egészségvédelmében és üdülésében is. Az erdők legfontosabb szerepe azonban mindenkor a gazdasági élet fontos nyersanyagának, a fának a megtermelése volt.

A gazdasági élet potenciálját általában az egyes országok kőszén, nyersolaj, nyersvas és acél termelésének nagyságával szokták jellemezni. A kulcsanyagok között a fát általában nem emlegetik. Mégis érdekes tudni, hogy a világ nyersanyagtermelésében a fa a kőszén után közvetlenül a második helyet foglalja el.

2. A világ nyersanyag termelése (millió tonnában)



Ez a tény a fa világgazdasági jelentőségét önmagában is meglehetősen aláhúzza. A fejlődés tendenciáját tekintve azonban jelentősége mind jobban növekszik. Így a fa már jelenleg is, a jövőben pedig még inkább a világgazdaság legfontosabb nyersanyagai közé tartozik.

3. A világ erdei

A világ összes erdőterülete 4,1 milliárd ha. Tehát a földterületnek 31 %-a erdő. A 4,1 milliárd ha-nyi összes erdőterületből azonban

csak mintegy 1,5 milliárd ha-on folyik valamilyen művelés, illetve használat. 2,6 milliárd teljesen használaton kívül áll.

Világgrész	Erdőterület, millió ha			Erdősült-ség		A fenyő-erdők aránya %	Összes népesség millió fő
	összesen	használat alatt	haszn. kívül	%	ha/fő		
Európa	141	135	6	30	0,3	59	414,0
Szovjetunió	836	459	377	37	4,1	70	203,6
Észak-Amerika	733	400	333	39	3,8	63	189,0
Közép-Amerika	74	14	60	27	1,4	29	55,0
Dél-Amerika	957	76	881	54	7,3	12	137,0
Afrika	753	125	628	25	3,4	2	225,0
Ázsia	520	236	284	19	0,3	19	1556,0
Oceánia	96	20	76	11	6,5	20	15,4
Világ összesen	4110	1465	2645	31	1,5	49	2795,0

4. Az európai országok erdősültsége (1958-ban)

Az ország megnevezése	Összes		Erdősültség		A fenyő-erdők aránya	Üzemtervi ellátottság
	népesség 1000 fő	erdőterület 1000 ha	%	ha/100 fő		
Albánia	1507	1130	41,2	75,0	21,0	—
Ausztria	7021	352	40,5	47,7	78,0	33,6
Belgium	9053	601	19,9	6,6	35,0	79,4
Bulgária	7728	3259	29,4	42,2	15,0	100,0
Csehszlovákia	13469	4237	33,6	31,5	62,2	98,3
Dánia	4515	444	10,5	9,8	51,0	76,4
Egy. Királyság	51680	1656	6,8	3,2	41,1	49,2
Finnország	4376	21874	71,6	499,9	84,9	43,4
Franciaország	44584	11608	21,1	26,0	30,4	38,3
Görögország	8173	2578	19,7	31,5	33,6	46,2
Hollandia	11186	250	7,4	2,2	70,0	26,0
Irország	2853	145	2,1	5,1	75,9	87,6
Jugoszlávia	18189	8831	34,7	48,6	20,2	53,2
Lengyelország	28783	7487	24,6	25,9	77,7	84,4
Luxemburg	320	85	33,2	26,6	21,0	38,6
Magyarország	9857	1272	13,7	12,9	7,4	85,1
Német Dem. Köztársaság	16255	2958	27,8	18,2	77,2	—
Német Szöv. Köztársaság	52150	7038	28,9	13,5	67,7	78,7
Norvégia	3526	7500	24,4	212,7	83,0	43,4
Olaszország	48735	5781	19,7	11,9	21,3	8,0
Portugália	8981	2600	28,8	29,0	51,7	1,1
Románia	18059	6487	28,3	35,9	24,0	100,0
Spanyolország	29662	15860	31,8	53,5	44,3	6,6
Svájc	5185	976	24,4	18,8	80,0	66,9
Svédország	7415	22980	56,0	309,9	87,0	60,1



II. HAZÁNK ERDŐTERÜLETÉNEK ÉS ERDŐSÜLTSÉGI ARÁNYÁNAK ALAKULÁSA

Hazánk erdőterülete az elmúlt 10 év folyamán mintegy 140 000 ha-ral, az erdő-sűlttség pedig 13,4%-ról 14,9%-ra növekedett. Mind az erdőterület, mind az erdő-sűlttség növekedése legnagyobb az Alföldön.

1. Az erdő-sűlttség növekedése

Ország-rész	Erdőterület, 1000 ha				Erdősűlttség, %			
	1948	1953	1958	1963	1948	1953	1958	1963
Dunántúl	607,5	650,5	651,3	720,5	16,6	17,7	17,9	19,7
Alföld	212,8	280,7	322,7	360,6	5,0	6,5	7,4	8,3
Észak	314,9	317,6	298,4	308,2	22,6	23,7	22,6	23,3
Összesen	1135,2	1248,8	1272,5	1389,3	12,2	13,4	13,7	14,9

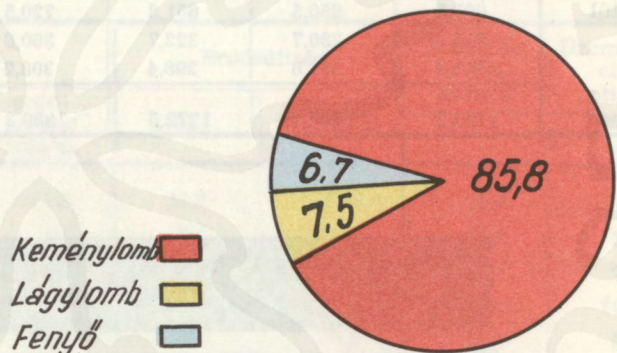


Padkás talaj-előkészítés kopáron

2. Az erdőszűltég megoszlása megyénként (%)



3. Erdeink fajaj-szerinti összetétele területi megoszlásban (%)



4. Az elműlt 10 évben végzett erdőszítések és fásítások első kivitele

Az elműlt 10 év folyamán — a korábbi erdőszítések pótlásain kívül — több mint 360 000 ha erdőszítést és fásítást végeztek. Ennek majdnem

fele, 151 000 ha az ország erdőterületét növelő új erdőtelepítés, erdő-jellegű fásítás és erdőszáv formájában jelentkezik.

Megnevezés	Erdőszítés és fásítás első kivitele (alátelepítés nélkül), ha			
	1953	1958	1963	1954—63. év öszs.
Allami erdők				
Erdőfelújítás	13 455	9 518	9 580	103 772
Új erdőtelepítés	12 931	5 116	4 658	62 765
Nem állami erdők	1 311	8 011	4 334	42 394
Fásítás	16 696	17 612	11 623	152 261
Ebből: erdő	6 291	5 301	6 300	67 706
erdőszáv	4 787	1 779	2 047	20 452
Mindösszesen	44 393	40 257	30 195	361 192

5. Az összes telepítésből a gyorsan növekvő nyárok telepítése

Mértékegység: hektár

Megnevezés	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1958—63
Állami erdőgazdaságok	735	2 186	2 538	2 134	1 700	1 503	10 796
Vízügyi Igazgatóságok	751	2 881	2 207	3 355	1 647	1 780	12 621
Állami Gazdaságok	554	2 005	1 979	2 088	1 912	2 120	10 658
Egyéb állami szervek (KPM)	322	492	326	395	440	457	2 411
Term. szövetkezetek, tanácsok	3 085	4 665	3 356	2 563	2 423	3 068	19 160
Összesen	5 447	12 229	10 406	10 535	8 122	8 928	55 667

6. Állami erdőgazdaságok erdősítéseinek eredményessége

Az erdőfelújítás terén az elmúlt 10 év folyamán, a felszabadulás előtti gazdálkodás minden mulasztását sikerült bepótolni. Az erdősítések eredményessége (az összes erdősítés és az első kivétel aránya) az elmúlt 10 év folyamán nem javult. Túlságosan hosszú az erdősítések befejezési időszükséglete is. A felújítások befejezésének átlagos időszükséglete 9,4 év, a telepítéseké 7 év.

Év	Az áll. erdőgazdaságok erdősítései (alátelepítés nélkül), ha			Év	Az áll. erdőgazdaságok erdősítései (alátelepítés nélkül), ha		
	Első kivétel	Összes erdősítés	3./2.		Első kivétel	Összes erdősítés	7./6.
1	2	3	4	5	6	7	8
1950	23 495	33 921	1,44	1957	17 478	49 758	2,85
1951	28 628	43 803	1,53	1958	14 634	32 280	2,21
1952	29 636	46 038	1,55	1959	16 558	30 384	1,84
1953	26 386	44 111	1,67	1960	18 248	34 188	1,87
1954	21 327	35 206	1,65	1961	16 925	30 440	1,80
1955	19 078	31 744	1,66	1962	15 001	26 783	1,79
1956	13 150	22 056	1,68	1963	14 238	31 909	2,24

7. Vadgazdálkodásunk helyzete

A vadgazdálkodás hazánkban részben állami vadgazdaságokban, részben pedig állami erdőgazdaságokban és a mezőgazdaság területén történik. A vadgazdálkodás magában foglalja a vad tenyésztésével és a kilövésével kapcsolatos feladatokat. A vadgazdálkodás a külföldiek részére engedélyezett vadkilövések, valamint az

apró élővad exportja útján jelentős devizához juttatja a népgazdaságot.

A vadgazdálkodás fejlesztésének irányelveit az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvény, valamint az ennek végrehajtására kiadott 33/1962. sz. kormányrendelet szabályozza.

Vadállományunk hozzávetőleges számadatai

	Szarvas	Őz	Vaddisznó	Nyul	Fácán	Fogoly
	darab			1000 darab		
Az ország összes állománya:						
1962 tavaszán	16 350	71 627	9 543	1 232,7	647,2	1 222,0
1963 tavaszán	17 483	70 227	8 959	1 037,2	570,9	900,0
Ebből:						
a vadásztársaságok állománya	6 152	54 041	5 048	920,1	466,4	820,7





III. A NÉPGAZDASÁG FAANYAG-ELLÁTÁSA

Az elmúlt 10 év folyamán az egész magyar népgazdaság, különösen a fát fogyasztó ágazatok nagyot fejlődtek. A nemzeti jövedelem 67 %-kal, az ipari termelés 102 %-kal, a széntermelés 45 %-kal, az építőipari termelés 71 %-kal, a lakásépítés 111 %-kal, a népesség pedig 5 %-kal növekedett az 1953. évihez képest.

Európai viszonylatban az ipari-felhasználás 1950—1960-ig — a nemzeti jövedelem 66 %-os növekedése mellett — 38 %-kal növekedett, a tűzifa-fogyasztás pedig 9 %-kal csökkent. Hazai viszonylatban 1951—1960-ig — a nemzeti jövedelem 59,3 %-os növekedése mellett — iparifa fogyasztásunk 34 %-kal nőtt, összes tűzifa fogyasztásunk pedig — ugyancsak az európai tendenciának megfelelően — 11 %-kal csökkent.

Ezeknek a tendenciáknak meglepően ellentmondanak az utolsó 10 év hazai fafelhasználásának összesített adatai.

A nemzeti jövedelem és az ipari termelés 1953—1963-ig megközelítőleg ugyanolyan mértékben nőtt, mint 1951—1960-ig. Ezzel szemben az iparifa felhasználás 47,6 %-kal, tehát majdnem másfélszer nagyobb mértékben nőtt, mint 1951—1960-ig. A tűzifafogyasztás pedig ahelyett, hogy a korábbi és a nemzetközi tendenciáknak megfelelően csökkent volna, mind összes volumenében, mind pedig egy főre eső hányadában növekedett.

A felhasználás összetételét tekintve különösen feltűnő, és a nemzetközi tendenciáknak is ellentmondó a fenyő fűrészáru felhasználásnak az utolsó öt év folyamán tapasztalt rohamos növekedése.

A felhasználás ilyen rohamos növekedése ellenére a belföldi ellátás — legalábbis ipari fában — javult. Iparifa-felhasználásunknak a hazai termelésből fedezett aránya az 1953. évi 36,7 %-ról 42 %-ra növekedett.

1. Nép gazdaságunk fejlődése

Megnevezés	Mérték-egység	1953	1958	1963
Nemzeti jövedelem	Index	100	122	167
Ipari termelés	Index	100	130	202
Széntermelés	1000 to	21 009	24 249	30 477
	Index	100	115	145
Építőipari termelés	Index	100	112	171
Lakásépítés	db	25 000	56 400	52 728
	Index	100	226	211
Népesség az év közb.	1000 fő	9 595	9 882	10 088
	Index	100	103	105

2. Fafelhasználásunk alakulása

Megnevezés	Mérték-egység	1953	1958	1963	Index 1963/1953
Iparifa-felhasználás	1000 gfam ³	3245,5	3437,9	4790,1	147,6
Ebből: belföldi term.	%	36,7	34,7	42,0	—
Tűzifa felhasználás (faszén is)	1000 gfam ³	2521,1	2528,2	2663,8	105,7
Ebből: belföldi term.	%	87,3	72,5	74,8	—
Összes fafelhasználás	1000 gfam ³	5766,6	5966,1	7453,9	129,3
Ebből: belföldi term.	%	58,8	50,7	53,7	—

3. A fontosabb fatermékek felhasználása

Megnevezés	Mérték-egység	A fontosabb cikkek felhasználása		
		1953	1958	1963
Fenyő fűrészáru	1000 m ³	657,2	593,7	914,0
Tölgy fűrészáru	1000 m ³	44,7	35,5	40,1
Bükk fűrészáru	1000 m ³	44,7	47,9	70,1
Parketta	1000 m ²	597,4	765,0	2 139,2
Talpfa, MÁV	1000 m ³	83,2	65,1	24,8
Talpfa, kisvasúti	1000 m ³	22,1	3,0	5,6
Lemez (farostlemez is)	1000 m ³	23,5	32,5	59,2
Bútorlap (forgács- és pozdorjalap is)	1000 m ³	13,0	22,0	66,2
Furnír	1000 m ²	2,6	5,2	15,7
Papír, karton	1000 to	109,9	144,1	243,7
Bányafa	1000 m ³	782,2	827,7	851,2
Bányabélésanyag	millió fm	52,8	68,7	84,3
Tűzifa	1000 m ³	2 367,8	2 380,0	2 535,0
Faszén	1000 to	20,7	20,0	17,4

4. A fakitermelés alakulása

1948-ban, de még az 1950-es évek elején is az volt az általános felfogás, hogy az ország élőfakészlete az akkori kb. 3 millió m³-es fakitermelés mellett 10—15 év alatt teljesen kimerül, azóta 15 év telt el, fakitermelésünk 4,5 millió bruttó m³-rel növekedett, ennek ellenére sem kell erdeink pusztulásától tartani, sőt biztosítva van a fakitermelés további növelésének bázisa is.

A faellátás javulásában jelentős szerepe van a fakitermelés, és elsősorban az iparifahányad növekedésének. Az elmúlt tíz éves időszak egyik legjelentősebb eredménye az, hogy a fa-

kitermelés iparifahányada az 1953. évi 42,5 %-ról 60,9 %-ra növekedett, miközben az állami erdőgazdaságok területén a véghasználatok aránya az 1953. évi 69 %-ról 1963-ig 53,9 %-ra csökkent.

Az iparifahányad növekedésében, és ezen keresztül a faellátásunk javulásában legfontosabb szerepe a gépi fagyártmánytermelés, a farostlemez- és forgácslap gyártás megindulásának, valamint a papírfa exportnak volt. A fagyártmányfa, papírfa, farostfa választékok aránya az 1953. évi 4,9 %-ról 1963-ig 30,1 %-ra növekedett.

Megnevezés	Mértékegység	1948	1953	1958	1963
1. Bruttó fakitermelés					
Állami erdők	1000 gfam ³	—	3536,3	2604,5	3482,0
Nem állami erdők	1000 gfam ³	—	251,7	754,0	1017,0
Összesen	1000 gfam ³	3770,7	3788,0	3358,5	4499,0
	Index	99,5	100,0	88,7	118,8
2. Iparifa kitermelés					
Összesen	1000 gfam ³	793,6	1189,9	1192,1	2012,9
	Index	66,7	100,0	100,2	169,2
3. Iparifa hányad					
A vastagfa %-ában	%	28,8	42,5	50,2	60,9

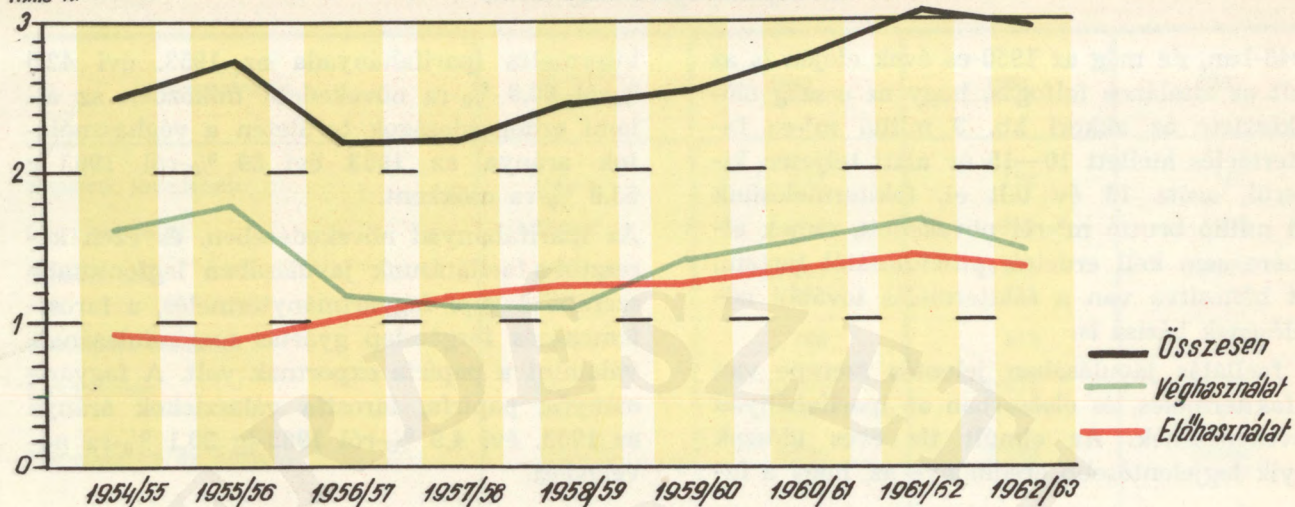
5. Az állami erdőgazdaságok fakitermelésének összetétele használati módoként

A belterjes gazdálkodás fejlődését leginkább a véghasználat és a gyérítés arányának alakulása fejezi ki.

Megnevezés	Mértékegység	1951	1953	1958	1963
Véghasználat	1000 m ³	1588,8	2058,7	1177,1	1641,3
	%	67,3	68,0	52,0	53,9
Gyérítés	1000 m ³	537,2	853,7	951,3	1286,2
	%	22,7	28,2	42,0	42,3
Tisztítás	1000 m ³	236,9	113,6	134,7	116,5
	%	10,0	3,8	6,0	3,8
Összes földfeletti nettó	1000 m ³	2362,9	3026,0	2263,1	3043,9
	%	100,0	100,0	100,0	100,0

Millió m³

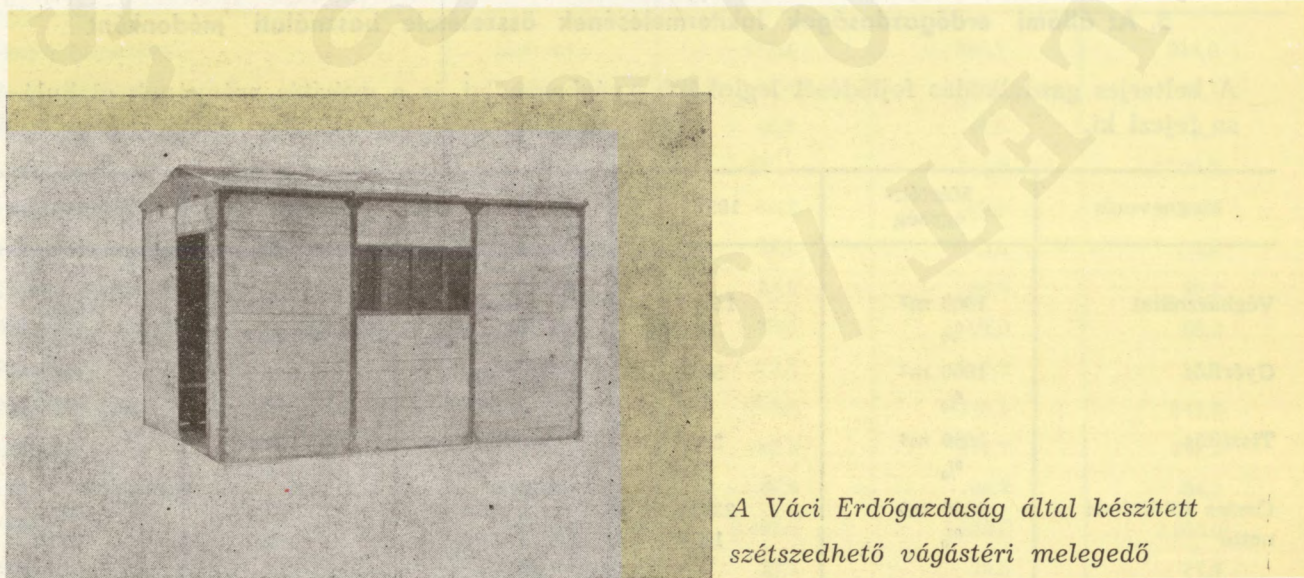
Az állami erdőgazdaságok fakitermelése, a használat üzemórája szerint



6. Az állami erdőgazdaságok vastagfa kitermelésének választék-összetétele

Mértékegység: %

Választék	1953	1958	1962	1963
Rönk	22,2	22,2	17,3	18,1
Bányafa	6,7	8,2	7,8	8,0
Pillérfa	2,1	3,8	3,1	2,8
Fagyártmányfa	4,1	12,6	21,4	20,9
Papírfa	0,8	1,2	3,3	5,9
Farostfa	—	—	5,4	2,9
Forgácslapfa	—	—	0,2	0,4
Egyéb iparifa	6,9	4,9	4,3	4,5
Iparifa összesen	42,8	52,9	62,8	63,5
Vastag tűzifa	57,2	47,1	37,2	36,5
Vastagfa összesen	100,0	100,0	100,0	100,0



7. Az állami erdőgazdaságok fakitermelésének negyedévenkénti alakulása

Az elmúlt 10 év folyamán jelentős változás következett be a fakitermelések ütemezése terén is. A 10 évvel ezelőtti felfogással ellentétben megszűnt a fakitermelésnek a téli hónapokra való összpontosítása. 1963-ban az egyes negyedévekben kitermelt fatömeg már aránylag egyenletesen oszlott meg.

Mértékegység: %				
Időszak	1953	1958	1962	1963
I. negyedév	45,3	46,7	41,7	28,1
II. negyedév	13,4	9,9	21,3	25,6
III. negyedév	7,9	6,2	13,7	21,6
IV. negyedév	33,4	37,2	23,3	24,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

8. Faellátásunk külkereskedelmi vonatkozásai

A fakitermelés és az iparifahányad növekedése ellenére jelentős mértékben nőtt fabehozatalunk is. Az összes behozatali többlet az 1953. évi 2,4 millió gömbfa m³-ről 1963-ig 3,3 millió gömbfa m³-re növekedett. Fabehozatali többletünk értéke pedig 634 millió DFT-ről 928 millió DFT-ra nőtt.

Megnevezés			1953	1958	1963
Iparifa	1000 gömbfa m ³	Behozatal	1915,6	2263,3	2989,9
		Kivitel	9,0	15,5	328,2
		Behoz. többlet.	1906,6	2247,8	2661,7
Tüzifa	1000 gömbfa m ³	Behozatal	521,2	732,0	595,0
		Kivitel	—	3,0	—
		Behoz. többlet.	521,2	729,0	595,0
Összes fa	1000 gömbfa m ³	Behozatal	2436,8	2995,3	3584,9
		Kivitel	9,0	18,5	328,2
		Behoz. többlet.	2427,8	2976,8	3256,7
Összes fa	millió DFT	Behozatal	639,9	776,3	1014,4
		Kivitel	5,8	4,6	86,4
		Behoz. többlet.	634,1	771,7	928,0



Ezért kell
a vágástéri melegedő

9. Az export tevékenység fejlődése

(Erdőgazdaságok, Erdei Termék V., Erdőkémia V.)

Megnevezés	Mérték- egység	Közvetlen export				1964. évi várható
		1960	1961	1962	1963	
		évi tény				
<i>Erdei fatermékek</i>						
Lombos papírfa	üm ³	9 000	17 547	38 664	128 694	136 820
Fenyő papírfa	üm ³	—	—	—	7 808	22 250
Szőlőkaró alapanyag	m ³	44	1 442	2 579	3 335	5 000
Fagyártmány	1000 Ft	—	207	1 275	7 333	3 750
Összesen	1000 Ft	3 176	7 964	18 074	61 495	63 758
<i>Melléktermékek</i>						
Fehér fűz vessző	q	4 602	3 078	3 100	2 854	3 000
Barna fűz vessző	q	1 112	970	1 100	1 256	800
Zöld fűz vessző	q	751	1 556	700	38	—
Kosáráruk	1000 Ft	20 608	23 067	36 499	28 238	30 500
Fenyőolaj	kg	4 800	4 151	4 889	6 270	5 000
Nád	kéve	41 368	65 628	91 195	42 024	22 800
Szárított gomba	q	961	345	157	179	760
Erdei gyüm.-lé és pulp.	1000 Ft	—	—	5 870	4 413	900
Növényi cserzőanyag	tann. to	30	32	49	72	50
Összesen	1000 Ft	44 444	37 475	46 018	47 056	49 979
Együtt	1000 Ft	47 620	45 439	64 092	108 551	113 737



*Munkában
a közelítő kerékpár*



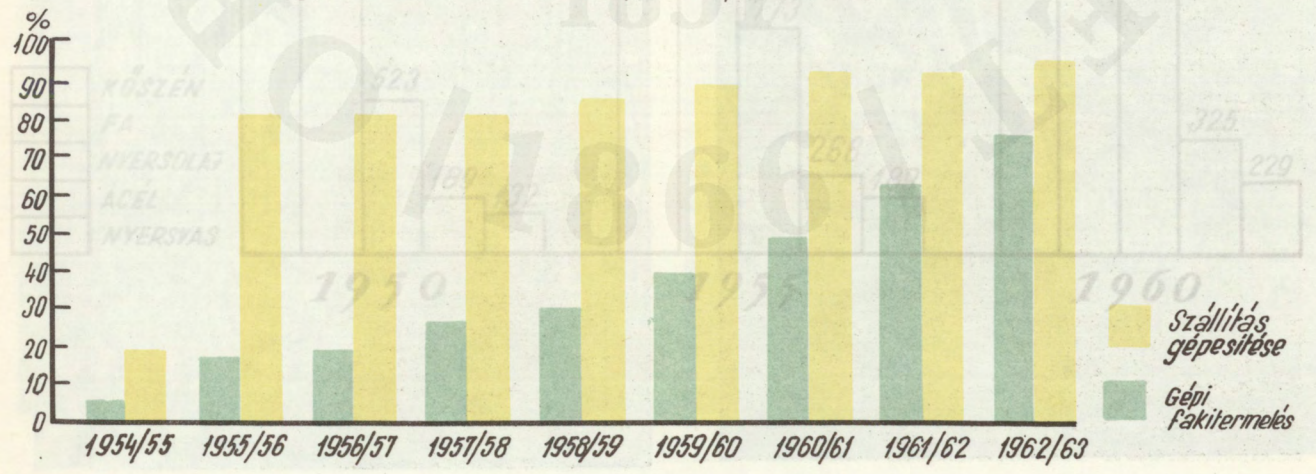
IV. MŰSZAKI FEJLESZTÉS, BERUHÁZÁS

1. Gépesítés

Az erdőgazdasági munkákat 1954 előtt — a talajelőkészítés és a faanyagszállítás kivételével — úgyszólván teljesen kézi erővel és lovakkal végeztették. A fejlődés e téren az 1040/1954. számú Minisztertanácsi határozat alapján indult meg jelentősen.

Megnevezés		A gépi munkavégzés aránya, %		
		1954/55	1958/59	1962/63
Csemetekerti vetés		10,3	30,2	42,2
Csemetekerti kapálás		4,9	40,2	51,5
Csemete kiemelés		18,6	35,5	45,8
Suháng-, sorfa kiemelés		—	46,9	67,5
Erdősítések talajelőkészítése		33,5	49,9	48,6
Erdősítés	ültetéssel	2,5	1,1	5,2
	vetéssel	—	4,8	12,8
Erdősítések ápolása		7,4	22,9	28,9
Fadöntés, — darabolás		5,7	24,6	74,6
Közelítés (rakodóra)		8,2	3,2	4,8
Kiszállítás (tőltől közvetlenül)		6,9	14,1	20,1
Szállítás (rakodóról)		73,7	85,6	94,0
Rakodás (gépjárműre és MÁV kocsira)		—	—	3,4

Gépesítés emelkedése az 1954/55—1962/63 gazdasági években





↑

A daru könnyebbé teszi a nehéz munkát és csökkenti a baleseti veszélyt



→

Géppel ültetik a facsemetét a veszprémi kopáron

2. A fakitermelés gépesítésének fejlődése

Megnevezés	Mértékegység	1953	1958	1963
Motorfűrészek leltári db száma	db	57	767	1423
Motorfűrészszel kitermelt fatömeg	1000 m ³	16	573	2284
Egy leltári motorfűrészre eső gépi fakitermelés	m ³ /db	288	747	1605



← Tárcsás sorközi ápolás

Hegyes terepen a kötél-
daru a legalkalmasabb közelítő eszköz

↓



3. Erdőfeltárás

A feltáró utak építése egyrészt elérhetővé teszi a távolabbi erdők fatömegét, másrészt elősegíti a gépek alkalmazását és ezen keresztül az önköltség csökkentéséhez vezet. Végül, de nem utolsó sorban megkönnyíti a dolgozók munkahelyre jutását.

túl az önköltség csökkentéséhez vezet. Végül, de nem utolsó sorban megkönnyíti a dolgozók munkahelyre jutását.

Megnevezés	Üzembehelyezett, km					
	1954	1958	1960	1961	1962	1963
Főfeltáró út (I. o.)	19,6	32,9	22,4	17,4	23,9	42,0
Feltáró út (II. o.)	—	—	21,9	19,9	14,1	9,5
Gyűjtő út (III. o.)	—	69,1	36,1	44,0	38,0	79,3
Erdei vasút	24,1	14,7	2,5	3,7	0,7	3,8
Összesen	43,7	116,7	82,9	85,0	76,7	134,6

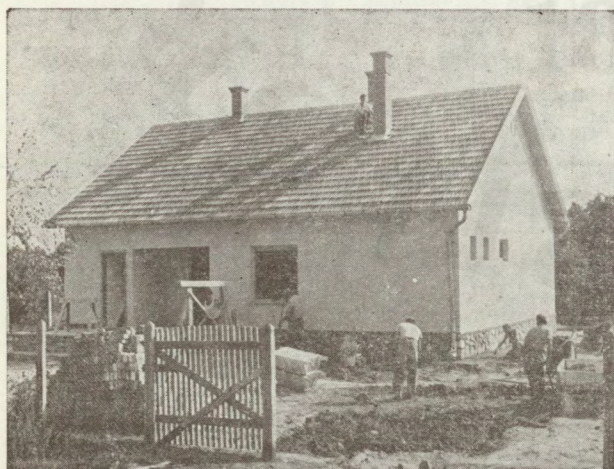
4. Erdőgazdálkodásunk fejlesztésére fordított beruházások

1960-tól több mint 1,5 milliárd forintot fordítottunk az erdőgazdálkodás fejlesztésére. Ebből több mint százharminc millió forintot

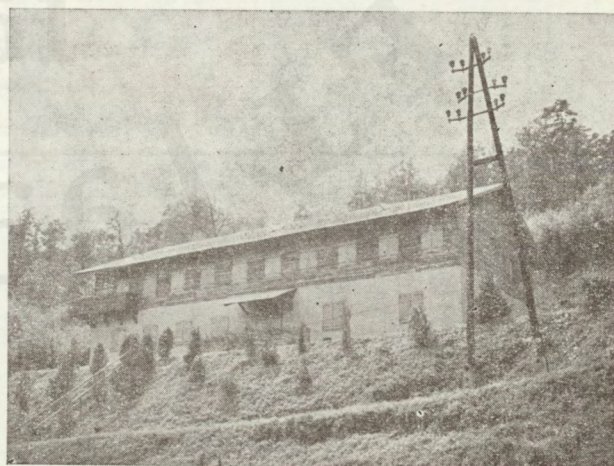
teszt ki az az összeg, amely közvetlenül a dolgozók szociális helyzetének javítását szolgálja.

Mértékegység: 1000 Ft

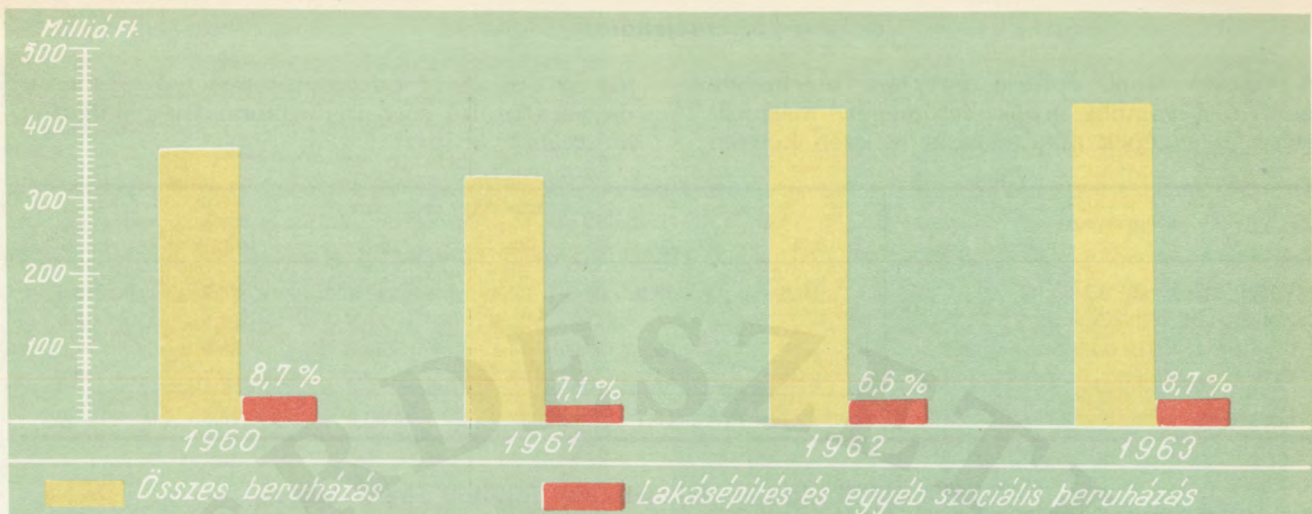
Megnevezés	1960	1961	1962	1963
1. Építés				
Erdőfeltárás	31 006	28 002	31 970	31 704
Gépesítés fejlesztése	4 468	4 157	1 677	5 182
Egyéb fejlesztés (pl. fagyázmány üzemek)	3 626	3 997	18 721	30 527
Lakásépítés	25 559	17 376	24 949	29 095
Szociális beruházás	2 761	2 138	4 446	3 064
Összesen	67 420	55 670	81 763	99 572
2. Gépbeszerzés	44 442	33 872	56 219	98 774
3. Egyéb	254 826	243 903	283 969	235 561
Ebből: erdőtelepítés és fásítás	251 420	235 965	276 352	226 394
4. Összes beruházás	366 688	333 445	421 951	433 907
Ebből: lakásépítés és egyéb szoc. beruh.	31 567	23 718	37 950	38 665
5. Szociális beruházások az összes beruházás %ában	8,7	7,1	6,6	8,7



Épülő erdészlakás



Kőszegi erdészet munkásszállója



Mátrai erdőgazdaság szakmunkás iskolája

5. Terven felüli forrásból végzett jóléti beruházások

Mértékegység: 1000 Ft

Év	Össze- sen	Anyagi-, műszaki összetétel		Hitelforrás					
					szerint				
		Építés	Gép	Egyéb	Fel- újítás	Váll. fejl. alap	Igazg. alap	Öcsi hitel	Egyéb
1960	1 014	503	42	469	251	750	—	13	—
1961	1 443	467	119	857	691	653	—	99	—
1962	2 121	913	97	1 111	807	1 038	25	—	251
1963	1 915	486	93	1 336	1 036	603	109	—	167

6. Az újítási mozgalom eredményei

Megnevezés	Mértékegység	1961	1962	1963	1961—63 összesen
Benyújtott javaslat	db	3 435	3 443	3 479	10 537
Benyújtott javaslat	db	1 318	1 253	1 238	3 809
Bevezetett újítás	db	1 231	1 177	1 130	3 538
Megvalósítási arány	%	94,9	96,7	93,4	95,0
Az újítások tényleges eredménye	1000 Ft	23 226	26 596	26 796	76 618
Kifizetett újítási díj	1000 Ft	1 241	1 168	1 051	3 460

A nagyobb jelentőségű újítások közül meg kell említeni a Radó—Lelesz-féle rönkrakodógépet, melyből 89 db készült el eddig és a több mázsás súlyú rönkök felterhelését gépesíti. A balesetveszélyes és nehéz fizikai munka kiküszöbölése mellett a rakodási önköltséget egy negyedére csökkenti.

Értékes faanyag megmentését és fagyártmánná való feldolgozását eredményezi a Kovács—Bóta-féle előtoló szerkezet.

Nagyjelentőségű a köveskopárok gépi erdősítést lehetővé tevő Iharos és társai-féle újítás, mely csak a Balatonfelvidéki Erdőgazdaság területén egy év alatt majdnem 3 millió Ft megtakarítást eredményezett. — Számtalan erdőművelési újítást vezettek be az elmúlt 3 évben, amelyek következtében a művelési munkák gépesítése ugrásszerűen emelkedett. A különféle

suhángkiemelők, ültetőgépek, vetőgépek, tárcsás boronák és egyéb művelési eszközök segítik ma már elő a jobb és gazdaságosabb erdőtelepítést.

Az utolsó 3 évben több találmányt is megvalósítottak, így például az Unimog vontatású közelítő kerékpár, népies nevén a ZELOP, Papp István találmánya, mely csak a Zemplénhegy-ségi Erdőgazdaságnál egy év alatt 318 ezer Ft önköltségcsökkenést eredményezett.

Az Adamkó—Kovács-féle kérgezógép találmány már jóformán valamennyi erdőgazdaságban használatos, a nehéz fizikai munkát jelentő kérgezést az eddig ismert gépek közül a legjobban oldja meg.

A Huszár—Kaufmann-féle közelítő kerékpár (az ERTI szolgálati szabadalma) 450 példányban könnyíti meg országsszerte a közelítést.



7. A tudományos kutatás eredményei

Végül, de nem utolsó sorban a Erdészeti Tudományos Kutató Intézet kutatásainak is nagy jelentősége van a műszaki fejlesztés tekintetében, annál is inkább, mert ezek jórészt szoros kapcsolatban vannak a gyakorlati élettel. Az ERTI a kutatómunkát 57 fő tudományos kutatóval és 17 segéderő közreműködésével végzi. Kutatási eredményeiről 10 év alatt 93 záró- és 106 részjelentésben számolt be.

A kutatási munka főbb területei és eredményei a következők:

Az erdészeti maggazdálkodás, nemesítés és facsemete nevelés terén 11 000 ha magtermelő állományt jelölt ki és törzskönyvezett. 21,5 ha erdeifenyő magtermelő ültetvényt létesített. A Bajti-i nyár törzsanyatelepről évi 1 millió db tiszta fajtájú nyár dugványt ad az erdőgazdaságoknak. 120 ha a populétumok területe. Jó tulajdonságú új faj- és fajtahibridjei vannak.

Nyár nemesítései elérik a világszínvonalat.

Az erdők fatermesésének növelése, minőségének és értékének javítása érdekében 107 600 ha-on végzett termőhelyfeltárást. Ennek eredményeként készült el 1962-ben az Erdő- és termőhely-tipológiai útmutató és utóbbira alapozva Magyarország erdőgazdaságai tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai című utasítás. Erdőnevelési és fatermesztési vizsgálatokra 400 kísérleti területen indított hosszúlejárathú kutatást. 13 fafajra készült eddig fa-

tömegtábla, a fatömegbecslések meggyorsítására.

A kémiai és mechanikai feldolgozásra legalkalmasabb gyorsannövő fafajok termesztésének bővítése érdekében 228 ha kísérleti nyárást telepített.

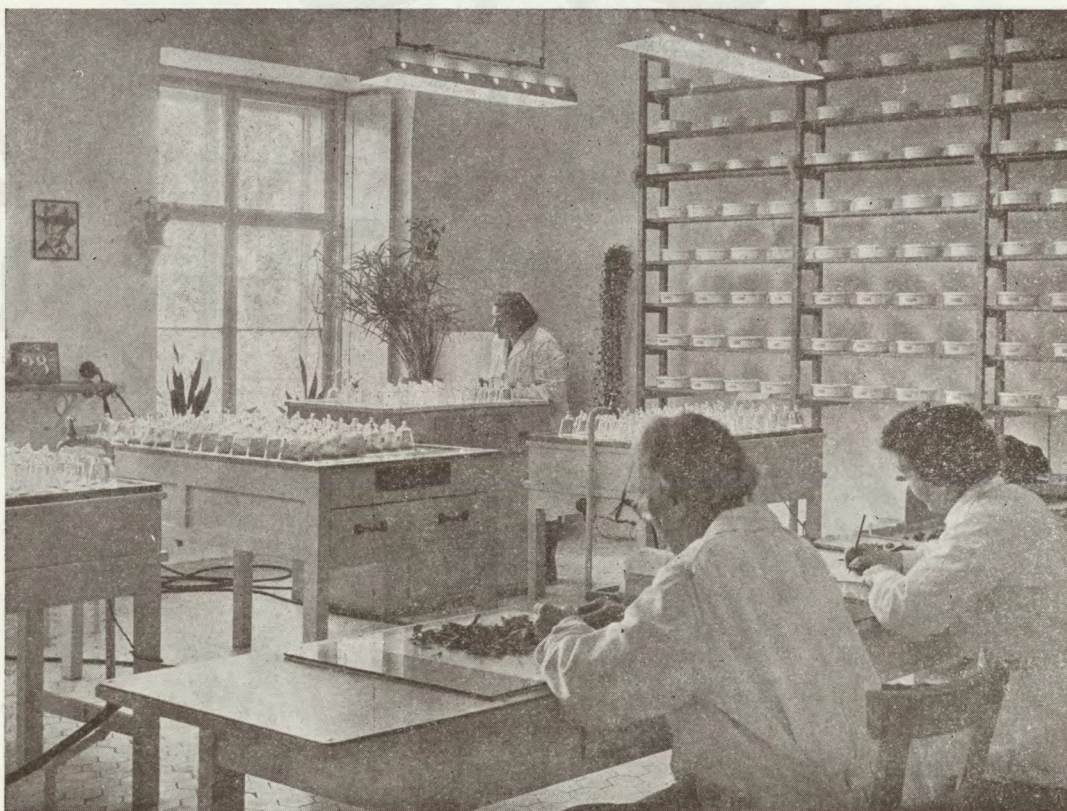
A fakitermelés és a faanyagmozgatás módszereinek fejlesztése tekintetében kíméletes és anyagtakarékos fadóntási, darabolási és közéletési módszereket dolgozott ki. A fagyártmány-termelés technológiájának kidolgozásával hozzájárult az iparifakihozatal fokozásához.

Az erdőgazdasági munka gépesítését 60 féle gép minősítésével, közel 60 féle eszköz, gép és műszer kísérleti példányának gyártásával segítette elő.

Az erdővédelmi kutatások csak néhány éve indultak meg az Intézetben, de máris eredményes védekezési eljárásokat dolgoztak ki a kutatók néhány károsítás megszüntetésére. 1961. óta rendszeres erdővédelmi prognózist adnak.

A vadgazdálkodás fejlesztéséhez az apróvad elszaporítása, a nagyvadállomány minőségének javítása és a vadkár elhárítása terén végzett kutatások eredményeivel járultak hozzá.

A munkatudományi vizsgálatok a munkaegészségügy, a fakitermelők táplálkozása és a balesetelhárítás fejlesztése érdekében folytak és legfontosabb eredményük a balesetelhárító óvórendszabályok kidolgozása és új munkaszervezeti forma kialakítása.



Magvizsgálat és csirázthatás az ERTI ráckevei magvizsgáló laboratóriumában



V. A GAZDÁLKODÁS FONTOSABB MUTATÓI

1. A termelékenység alakulása

(Állami erdőgazdaságok)

A műszaki fejlesztés és a munkaszervezés javításának eredményeként az erdőgazdaságok területén jelentősen nőtt a munka termelékenysége. Az egy munkásra jutó halmozott termelési érték az 1959/60. évi 56 000 Ft-ról 68 000 Ft-ra növekedett.

Megnevezés	Mértékegység	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
1. Termelési érték					
Halmozott	millió Ft	2 548	2 676	2 853	2 951
Teljes termelési érték	millió Ft	2 001	2 069	2 217	2 289
2. Létszám					
Munkások	fő	45 241	44 080	44 398	43 363
Ebből: állandó	fő	16 427	18 250	18 183	19 730
Műszaki dolgozók	fő	5 171	5 257	5 290	5 306
Adminisztratív dolgozók	fő	1 599	1 616	1 641	1 741
3. Termelékenység					
Egy munkásra jutó halmozott term. érték	Ft/fő	56 328	60 712	64 262	67 990
Egy munkásra jutó teljes term. érték	Ft/fő	44 221	46 939	49 939	52 800

2. A dolgozók keresetének alakulása

A termelékenység növekedése mellett nőtt a dolgozók keresete is. Az erdőgazdasági munkások évi átlagos keresete az 1954. évi 7800 Ft-ról 1958-ig 11 300 Ft-ra, 1963-ig majdnem 15 000 Ft-ra növekedett.

Megnevezés	Évi átlagkereset, Ft/fő		
	1954	1958	1963
1. Állami erdőgazdaságok			
Munkások	7 801	11 285	14 985
Ebből: állandó	—	13 626	17 985
Műszaki dolgozók	13 603	19 130	23 402
Adminisztratív dolgozók	12 372	15 589	18 010
2. Vállalatok*			
Munkások	—	13 500	15 864
Ebből: állandó	—	—	17 084
Műszaki dolgozók	—	25 000	25 249
Adminisztratív dolgozók	—	17 304	19 250

* Erdei Termék V. és Erdőkémia V.

3. A gazdálkodás pénzügyi eredményei

(Erdőgazdaságok, Erdei Termék és Erdőkémiai V.)

A termelékenység növekedésével ellentétben a gazdálkodás pénzügyi eredményei nem sokat javultak. A költség szint az 1959—1960 évi 94,8%-ról 1961—1962-ig 93,7%-ra csökkent, 1962—1963-ban azonban ismét 94,9%-ra növekedett. Ebben a növekedésben természetesen jelentős szerepe van

az utolsó év rendkívül kedvezőtlen időjárásának.

A költség szint látszólagos stagnálása ellenére — a termelés volumennövekedése következtében — jelentős mértékben nőtt az állami erdőgazdaságok és vállalatok által befizetett akkumuláció.

Megnevezés	Mértékegység	1959/60	1960/61	1961/62	1962/63
1. Termelési érték					
Halmazott	millió Ft	2 661	2 812	3 015	3 150
Teljes termelési érték	millió Ft	2 113	2 233	2 379	2 487
2. Költség szint	%	94,8	93,3	93,7	94,9
3. Akkumuláció					
Vállalati eredmény	millió Ft	77	128	162	120
Forgalmi adó	millió Ft	65	73	67	85
Illetményadó	millió Ft	107	108	111	124
Összesen	millió Ft	249	309	340	329
4. Jóléti és fejl. alapok					
Igazgatói alap és segélykeret	millió Ft	13,2	12,8	13,1	12,9
Váll. fejl. alap	millió Ft	5,7	6,7	5,8	5,2
Nyereségrészesedés	millió Ft nap	16,5 7,0	17,4 8,1	16,4 6,6	14,2 5,5



Fiatál
fenyőtelepítés



VI. A TERMELŐSZÖVETKEZETEKNEK NYÚJTOTT SEGÍTSÉG

Az erdőgazdaságok az elmúlt 5 év folyamán több mint 400 000 m³ faanyagot adtak a termelőszövetkezeteknek, elsősorban az állatállomány elhelyezésének biztosítására. Ezzel az ország egész sertésállománya mintegy 23 %-ának, a juhállomány 12 %-ának, a szarvasmarhaállomány mintegy 10 %-ának, a dohánytermés közel 18 %-ának, a kukoricatermés 6 %-ának elhelyezéséhez szükséges férőhelyek alapanyagát biztosították.

A szerfás épületgarnitúra akción kívül kölcsönös előnyre tettek szert mind az erdőgazdaságok, mind a termelőszövetkezetek a kooperáció révén.

1. Szerfás épületgarnitúra-ellátás

Megnevezés	Mértékegység	Összes állomány, termőterület, ill. összes termés	Szerfás garnitúra férőhely	
			mennyiség	az összes állomány %-ában
Szarvasmarha	db	1 906 000 ¹	182 008	9,5
Sertés	db	5 428 000 ¹	1 239 560	22,8
Juh	db	3 043 000 ¹	376 200	12,4
Dohány	kh	32 257 ²	5 733	17,8
Kukorica	vagon	324 048 ²	20 410	6,3

Megjegyzés: 1. 1963. IV. 1-én, 2. 1962-ben.



A TSZ-ek részére készített szerfás gazdasági épület

2. Szerfás épületgarnitúra-értékesítés

Mértékegység: garnitúra db

Megnevezés	1959	1960	1961	1962	1963	1959—63
Növendékmарha-istálló	401	949	1 158	408	153	3 069
Borjúnevelő	—	—	—	97	115	212
Sertésfiaztató	503	1 766	2 445	566	144	5 424
Sertésszállás	—	446	1 124	871	10	2 451
Sertéshizlaló	—	597	1 992	—	114	2 703
Juhhodály	430	339	114	141	280	1 304
Baromfiól	—	211	—	—	—	211
Csibenevelő	—	—	122	—	—	122
Tojóház	—	—	111	—	6	117
Dohánypajta	—	—	43	204	1 664	1 911
Kukoricagóré	—	—	983	767	586	2 336
Összesen, 1000 m ³	40	75	138	79	73	405

3. Az erdőgazdaságok és termelőszövetkezetek közötti kooperáció

Megnevezés	Mérték- egység	1961/62	1962/63	1963/64 I. félév
Megsegített tsz-ek száma	db	372	302	215
ÁEG-nak segítséget nyújtó tsz	db	394	396	345
Átadott munkaerő	munkanap	30 335	21 982	6 165
Kapott munkaerő	munkanap	56 429	31 865	26 107
Átadott fogaterő	fogatnap	2 014	1 712	663
Kapott fogaterő	fogatnap	10 825	8 502	4 636
Átadott gépi energia	gépi óra	7 089	15 196	6 498
Kapott gépi energia	gépi óra	7 214	13 034	13 481
Átadott javítási műhelyóra	óra	1 380	—	—
Kapott javítási műhelyóra	óra	—	—	—



VII. ERDŐGAZDÁLKODÁSUNK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

1. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság

Az OEF egyrészt országos hatósági szerv, másrészt az erdő- és vadgazdálkodás, valamint az elsődleges ffeldolgozás gazdasági és irányító szerve. Önálló tervhatóság.

Hatósági jelleggel látja el népgazdaságunk faanyag-gazdálkodását, a vadgazdálkodását, az erdőn kívüli fásítások tervezési és igazgatási jellegű teendőit, egyben erdőgazdaságai útján kivitelezeti az erdőn kívüli fásítások jelentős részét. Ugyancsak hatósági jelleggel az erdőgazdaságok útján szakmai tanáccsal látja el az erdőn kívüli fásítókat, szakmailag felülbíráltatja a fakitermeléseket. Kirendeltségei útján erdőtagosításokat végeztet, irányítja és kivitelezeti az állami erdei üzemtervek készítését és erdőállomány leltárt készített.

Dolgozóinak létszáma 209 fő, ebből ügyintéző 162 fő. A gazdálkodást közvetlenül három főosztály irányítja: Erdőgazdálkodási, Vadgazdálkodási és Faipari Főosztály.

2. Az állami erdőgazdaságok, erdészeti szakkivállalatok, intézetek stb. (továbbiakban szervek)

Az Országos Erdészeti Főigazgatóságnak a MEDOSZ-hoz tartozó szervei a következők:

- 30 erdőgazdaság (megyenként 1—2, illetve Veszprém és Pest megyékben 3). Ezek üzemegységeinek (erdészet, műszaki erdészet, fagyártmányüzem, csemetekert stb.) száma kb. 280.
- 10 vadgazdaság (állami vadrezervátum).
- ERDÉRT Vállalat (budapesti székhellyel és az ország különböző területein 14 telephellyel). Feladata: a népgazdaság faanyag-gazdálkodásának bonyolítása.
- Erdőkémiai Vállalat (budapesti székhellyel és 10 telephellyel, illetve üzemmel). Feladata: nyersgyanta és fenyőtű begyűjtés, desztillálás, retorta faszéngyártás és fűzvessző-termelés.
- Erdei Melléktermék Vállalat (budapesti székhellyel, 6 üzemegységgel és 11 begyűjtő körzeti állomással). Feladata: erdei melléktermékek és diógömbfa felvásárlás, erdei melléktermékek tartósítása, illetve feldolgozása.
- Erdészeti Tudományos Intézet (budapesti székhellyel és 10 kísérleti állomással, valamint 10 kirendeltséggel).
- Erdőterv Iroda (budapesti székhellyel). Feladata: erdőgazdasági és faipari tervek készítése.
- Erdőgazdasági szakiskola Ásotthalma. Feladata: beosztott erdészek képzése.
- Erdőgazdasági Szakmunkásképző Iskolák (Sárvár, Középrigóc és Szécsénypuszta). Feladatuk: erdőgazdasági szakmunkások képzése.
- Erdészeti Nevelő Otthon, Nagykovácsi.

VIII. A MEDOSZ SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE ÉS

1. Önálló alapszervek és munkahelyi bizottságok

Az OEF-nál, továbbá az előző fejezetben felsorolt szervek központjában önálló szakszervezeti bizottságok működnek. Önálló SzB-ok működnek továbbá az ERDÉRT, Erdőkémia és Erdeitermék Vállalatok vidéki telepeinél, üzemeinél. Ezek központjában egy év óta Intéző Bizottság koordinálja a szakszervezeti munkát. Az erdőgazdaságok erdészeteinél, illetve egyéb „önálló” üzemegységeinél a SzB-k irányítása alatt álló munkahelyi bizottságok tevékenykednek.

2. A szakszervezeti aktívák száma az erdészeti szeveknél

Az 1963. évvégi állapotnak megfelelően

— a választott bizalmiak száma	2 289
— az összes választott és nem választott aktívák (munkavédelmi örök nélkül)	6 939
— Az összes aktívák közül nők	1 110

3. A szakszervezeti szervezettség (szektoronkénti összehasonlításban)

(Lásd 31. oldalon levő táblázat)

4. A szocialista munkaverseny adatai

Az 1963. évvégi állapotnak megfelelően

— az összes munkabrigádok száma	3 116
A brigádokban dolgozók száma	21 566
— a szocialista brigád címért versenyző üzemegységek száma	9
Ezek tagjainak száma	2 961
— a szocialista brigád címet elnyert brigádok száma	270
azok tagjainak száma	2 201
— kiváló dolgozó oklevéllel kitüntettek száma (1963. évben)	1 241
— kiváló dolgozó jelvénnel kitüntettek száma (1963. évben)	987
— szocialista üzemegység címért versenyző üzemegységek száma	9
azok dolgozóinak száma	600
— élüzem és MT—SZOT vándor-zászló kitüntetésben részesült erdészeti szervek száma (1963. évben)	4+1

5. Szakszervezetünk oktató, nevelő tevékenysége (1963. évi adatok)

— alapszerveink által szervezett politikai iskolák száma	86
az ott tanulók száma	1 960
— a szervezett ismeretterjesztő előadások száma	294
a résztvevők száma	10 679
— üzemi szakmai tanfolyamot végzett dolgozók száma	1 617
szakszervezeti oktatásban részesült aktívák száma	416
— az általános iskola VII—VIII. osztályában tanuló felnőtt dolgozók száma	1 204
— középiskolában tanuló felnőttek száma	986
— egyetemen, főiskolán tanuló felnőtt dolgozók száma	199
— ösztöndíjban részesült közép- és főiskolások száma	144
— társadalmi bíróságok által tárgyalta ügyek száma	255

6. Üdültetés, ellátás (1963. évi adatok)

— szakszervezeti üdültetésben résztvevő összes dolgozók száma	1 714
ebből: munkás	662
— vállalati üdültetésben résztvevő dolgozók száma	2 142
— üdültetésben résztvevő gyermekek száma (szakszervezeti + vállalati)	1 142
— külföldi üdültetésben és turista utazásban részesült dolgozók száma	118
— szanatóriumi gyógykezelésben részesült dolgozók száma	78
— könyvtárak száma (saját + letéti)	50
— könyvtári könyvek száma	57 939
— a könyvtári olvasók száma	6 517
— a kölcsönzött könyvek száma	27 958
— művészeti csoportok száma	24
azok létszáma	399
— műsoros és egyéb rendezvények a résztvevők száma	14 094
— az eladott színházjegyek száma	10 982
— opera, hangverseny és egyéb bérletek	210

TEVÉKENYSÉGE AZ ERDÉSZETI SZERVEKNÉL

Szervezettség, tagdíjfizetés szektoronként (1964. I. félévi adatok)																
Országos	Alapszervek száma	Összes dolgozók állományi létszáma	Állományi dolgozók létsz.-nak 0/0-os megoszlása				Szakszervezeti tagok				Tagdíjfelmaradása van (főnek)	Dolgozók szervezethez 0/0-ban				
			állandó	időszak	összesen	állandók	időszak	nyugdíjasok, tanulóok, jogfenntartók	mindösszesen	összesen		állandó	időszak			
														összesen	állandók	időszak
Allami gazdaságok	222	157 955	117 781 74,6	40 174 25,4	132 409	110 072 83,1	22 337 16,9	139 172	7 789 5,6	83,8	93,5	55,6				
Gépállomások	220	85 358	32 649 92,3	2 709 7,7	30 025	28 721 95,7	1 304 4,3	32 008	2 649 8,3	84,9	88,0	48,1				
Erdőgazdaságok	74	45 061	33 523 74,4	11 538 25,6	38 645	31 435 81,3	7 210 18,7	40 264	1 838 4,6	85,8	93,8	62,5				
Vízügyi szervek	22	33 005	24 281 73,6	8 724 26,4	27 826	21 607 77,7	22,3 6 219	28 841	3 148 10,9	84,3	89,0	71,3				
Egyéb szervek	278	35 779	32 183 89,9	3 596 10,1	31 055	29 060 93,6	1 995 6,4	37 452	3 488 9,3	86,8	90,3	55,5				
Helyi csoportok	9	—	—	—	—	—	—	3 375	504 14,9	—	—	—				
Összesen:	825	307 158	240 417 78,3	66 741 21,7	259 960	220 895 85,0	39 065 15,0	281 112	19 416 6,9	84,6	91,9	58,5				
1963. év I. félév																
Kimutatás a balesetek alakulásáról 1963—64. I. félévben																
Összes dolgozó létszám	Összes	1000 főre eső	Halálos	10 000 főre jutó H.	Kiesett munkanapok	1 bal-esetre jutó munkanap	Szektorok megnevezése	Összes dolg.létsz.	összes	1000 főre eső	Halálos	10 000 főre jutó H.	Ki-esett munkanap	1 bal-esetre jutó munkanap		
															b a l e s e t e k	
	s z á m a															
Összes dolgozó létszám	Összes	1000 főre eső	Halálos	10 000 főre jutó H.	Kiesett munkanapok	1 bal-esetre jutó munkanap	Szektorok megnevezése	Összes dolg.létsz.	összes	1000 főre eső	Halálos	10 000 főre jutó H.	Ki-esett munkanap	1 bal-esetre jutó munkanap		
															b a l e s e t e k	
	s z á m a															
163 038	2 696	16,50	20	1,26	51 695	19,2	All. Gazd.	169 557	2 551	15,0	20	1,18	51 934	20,0		
36 335	966	26,60	17	4,7	18 995	19,6	Gépáll.	34 955	855	24,4	7	2,00	18 475	21,6		
61 386	1 241	20,20	7	1,1	24 365	19,6	Erdőgazd.	62 104	1 241	20,0	4	0,60	25 383	20,5		
24 457	344	14,07	—	—	6 468	18,7	Vízügy.	33 963	454	14,5	2	0,59	8 675	15,9		
29 999	567	19,00	3	1,0	7 926	14,0	FM. Egyéb Vállalatok	34 886	494	14,2	4	1,15	7 415	15,0		
315 155	5 814	18,40	47	1,48	109 449	18,8	Összesen:	335 465	5 595	16,8	37	1,1	111 882	19,8		

Kimutatás az erdészeti szervekről

Az állami erdőgazdaságok és erdészeti vállalatok					Az állami erdőgazdaságok és erdészeti vállalatok				
száma	megnevezése és székhelye	területe hektár	erdésze- teinek száma	teljes term. értéke m/Ft	száma	megnevezése és székhelye	területe hektár	erdésze- teinek száma	teljes term. értéke m/Ft
1.	Dunaártéri Baja	35 895	9	117 865	19.	Cserháti Balassagyarmat	34 421	6	50 805
2.	Tolna megyei Tamási	20 636	5	42 012	20.	Mátrai Paráds	42 266	9	86 216
3.	Mecseki Pécs	56 180	11	126 278	21.	Nyugatbükki Eger	37 679	8	78 009
4.	Észak-somogyi Zamárdi	40 966	9	90 897	22.	Keletbükki Miskolc	77 118	12	150 024
5.	Délsomogyi Kaposvár	57 262	12	131 870	23.	Zemplénhegységi Sárospatak	34 373	10	77 310
6.	Észak-zalai Zalaegerszeg	29 211	8	73 373	24.	Nyírségi Nyíregyháza	25 885	7	192 014
7.	Dél-zalai Nagykanizsa	27 300	7	78 037	25.	Hajdúság Debrecen	35 591	10	87 693
8.	Szombathelyi Szombathely	49 112	10	137 076	26.	Békésmegyei Gyula	11 403	3	27 853
9.	Tanulmányi Sopron	14 432	4	37 432	27.	Csongrád-megyei Szeged	15 027	5	27 261
10.	Kisalföldi Győr	27 760	6	81 039	28.	Kiskunsági Kecskemét	65 460	12	81 776
11.	Magasbakyoni Pápa	38 256	7	92 987	29.	Szolnok-megyei Szolnok	12 396	5	71 555
12.	Keszthelyi Keszthely	29 388	5	65 158	30.	Budavideki Erdő- és Vadgazd., Telki	9 752	—	14 816
13.	Balatonfelvidéki Veszprém	34 366	6	60 079	Összesen				1 049 289 226 2 430 143
14.	Vértesi Tatabánya	44 855	9	105 013	31.	ERDÉRT V. Budapest	—	—	3 507 646
15.	Pilisi Esztergom	34 840	8	55 852	32.	Erdeitermék V. Budapest	—	—	123 470
16.	Mezőföldi Székesfehérvár	24 478	4	42 490	33.	Erdőkémia V. Budapest	—	—	60 826
17.	Gödöllői Gödöllő	52 556	12	94 704	Mindösszesen:				1 049 289 226 6 122 085
18.	Börzsönyi Vác	30 415	7	52 429					





HATÁROZATI JAVASLAT

A MEDOSZ Központi Vezetősége — a Mezőgazdasági Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetének XXI. Kongresszusa határozata alapján — megtárgyalta az erdészeti szervezetek dolgozóinak a szocialista erdőgazdálkodás kialakítása és a népgazdaság faanyagellátása terén eddig végzett tevékenységét. Elismeréssel állapította meg, hogy az elmúlt tíz év során az erdészeti dolgozók, munkások, műszakiak, vezetők nagy erőfeszítéseket tettek és eredményes munkát végeztek.

A szocialista erdőgazdálkodás eredményeivel egyidejűleg nőtt a dolgozók általános, politikai, szakmai műveltsége, ezáltal fokozódott aktív részvételük a termelési fegyelem terén, a törzsgárda megszilárdításában, a társadalmi tulajdon védelmében, a szocialista verseny és a szocialista brigádmozgalomban. Fejlődés van a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításában, szociális és kulturális igényeinek kielégítésében is. Sikerült felszámolni az általános elmaradottságot, de további erőfeszítésre van szükség mind a termelés eredményességének növelése, mind pedig a dolgozók szociális és kulturális igényeinek kielégítése érdekében.

A magyar erdőgazdálkodás dolgozói előtt a fejlődés jelenlegi szakaszában, de a következő évek során is igen jelentős feladatok állnak. A rendelkezésre álló adatok szerint a népgazdaság összes faszükséglete 1980-ig 28 %-kal, ezen belül az iparifa-szükséglet 63 %-kal fog növekedni 1960-hoz viszonyítva. A nemzetközi tendenciáknak megfelelően az iparifán belül a papír- és farostfa aránya előreláthatóan az 1960.

évi 15 0/0-ról mintegy 45 0/0-ra fog növekedni. Ezzel ellentétben csökkenni fog a fűrészipari termékek aránya.

A fenti célkitűzések megvalósítása érdekében szükségessé válik, hogy az előre mutató fejlesztési tervek alapján a meglévő erdőterületeinket az eddiginél jobban hasznosítsuk, hogy növeljük a meglévő erdők fahozamát és a lehetőséghez mérten új erdőket telepítsünk. Összességében mintegy 370 000 hektár új erdő, ezen belül legalább 185 000 hektár nemesnyár telepítése válik szükségessé a távlati tervidőszak befejezéséig. Ezáltal jobban kielégíthetjük a növekvő belföldi szükségletet és csökkentjük a faimportot. Központi Vezetőségünk a szocialista erdőgazdálkodás továbbfejlesztésének elősegítése érdekében a következő határozatot hozza:

— Szakszervezetünk tagságát, széleskörű társadalmi aktívalátunkat mozgósítani kell a faellátás távlati célkitűzéseinek megvalósítása érdekében és minden rendelkezésünkre álló eszközzel segíteni kell az Országos Erdészeti Főigazgatóság intézkedéseinek eredményes végrehajtását.

— Mozgalmat kell szervezni annak érdekében, hogy az erdőterületen belül eddig nem hasznosított területek, valamint a mezőgazdaságilag nem hasznosítható kopárok, az erózióknak kitett és a gazdaságosan nem hasznosítható egyéb mezőgazdasági területek, továbbá a gazdasági udvarok (majorok) — a földvédelmi törvénnyel összhangban — minél nagyobb mértékben erdősítésre, illetve fásításra kerüljenek, s ehhez megfelelő minőségű és mennyiségű csemete, suháng álljon rendelkezésre.

— Szakszervezetünk tagságán keresztül segíteni kell az erdősítések ápolásának megfelelő időben és kellő szakszerűséggel történő elvégzését, hogy ezáltal azok eredményessége jelentősen növekedjék, ugyanakkor a befejezési idő — a mezőgazdasági előhasználatok és a területek parlagon hevertetésének csökkentésével — lényegesen rövidüljön.

— Mozgósítani kell szakszervezetünk tagságát annak érdekében, hogy a meglévő erdők fahozamát — a népgazdaság célkitűzéseinek megfelelően — gazdaságosabban hasznosítsuk.

Szakszervezetünk támogatja azt a törekvést, hogy lágy- és fenyőfából tűzifa választékot ne termeljünk (az így kieső mennyiséget más úton pótoljuk), mert ezáltal fokozzuk a farest- és papíripar nyersanyagellátását és a lakosságot is jobb tűzifához juttatjuk. Ennek érdekében javasoljuk, a vízügyi szerveket, az állami gazdaságokat, és tsz-eket is megfelelő mennyiségű csere (kemény) tűzifával ellátni.

— Mozgalmat indítunk az új erdősítések és fásítások emberi és állati károsításainak megelőzésére, illetve azok csökkentésére. Olyan szemlélet és közvélemény kialakítására kell törekedni, amely elítéli a gondos és a nem egyszer nehéz munkával telepített fiatal erdőknek, fásításoknak — mint a népgazdaság egyik legfontosabb nyersanyag forrásának — felelőtlen tönkretételét.

— A népgazdaság távlati faellátásának biztosításán kívül szakszervezetünk azt az ugyancsak elsőrendű feladatot tűzi tagsága elé, hogy minden erejével munkálkodjék a termelés színvonalának növelésén, a Főigazgatóság ezirányú célkitűzéseinek megvalósításán. A meglévő műszaki bázis eredményes hasznosításával, illetve annak továbbfejlesztésével biztosítsa a fatermékek önköltségének minél kedvezőbb alakulását és a dolgozók szociális-kulturális helyzetének lényeges javítását.

— Minden erdőgazdasági és erdészeti vállalat szervezett dolgozó kollektívája — saját adottságainak és a reálisan várható beruházásoknak figyelembevételével, a Főigazgatóság irányelveinek szemelőtt tartásával — készítse el és vitassa meg a harmadik 5 éves terv időszakára szóló részletes műszaki fejlesztési tervét. A terv egyrészt a fejlesztési célkitűzéseket, másrészt az ennek alapján várható eredményeket tartalmazza. A műszaki fejlesztés keretében a nehéz fizikai munkák gépesítését (rakodás, kérgezés, tuskókiadás stb.), mégpedig úgy, hogy azok megvalósításánál az önköltségi tényezők ne játszanak döntő szerepet.

— Az erdőgazdálkodásban beállott változás, fejlődés, a nagyobb feladatok időben, jó minőségben és gazdaságos el-

végzése indokoltá teszi a beruházások hatékonyságának növelését, jelenlegi tervezési- és ezzel párhuzamosan anyagi ösztönzési- rendszerének a követelményeknek megfelelő fejlesztését. Ezért szakszervezetünk javasolja az illetékes szervek számára, hogy az erdőgazdaságokat a lehetőséghez képest jobban támogassák az erdőfeltárás beruházásának fokozásában, továbbá az elhasznált szállítási eszközök olyan módon való felújításában, hogy az jobban megfeleljen az új technológiai követelményeknek. Viszont szakszervezetünknek a gazdasági vezetéssel együtt biztosítania kell, hogy az erdőgazdasági beruházások ténylegesen valósuljanak meg időben és a tervezett költségeken belül.

— Szakszervezetünk segítse elő, hogy az Országos Erdészeti Főigazgatóság — figyelembevée a megváltozott termelési körülményt — a gazdálkodás színvonalának fejlesztése, a termelékenyebb munka érdekében vizsgálja felül és segítse elő az erdészetek gazdálkodásának további önállóságának növelését. Az erdészeti oktatás és a kiképzett káderek jövője szempontjából vizsgálat tárgyává kell tenni az Ásotthalmi Szakiskola helyzetét, valamint a felsőfokú technikumok és az erdészeti szakközépiskolák létesítésének lehetőségét.

— Szakszervezetünk, — az OEF-al összhangban — a gépesítés fejlesztésével, szakképzés fokozásával, a speciális berendezések fokozatos megvalósításával egyidejűleg tegyen további erőfeszítéseket elsősorban a helyes munkaerőgazdálkodás, az állandó munkás törzgárda megszilárdítása, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek további javítása érdekében. Fontos feladat elősegíteni az anyagi érdekeltség ösztönzőbb rendszerének fejlesztését, a normák karbantartását, a tárcán belüli helyes bérarányok kialakítását. A lehetőségeket figyelembe véve fokozatosan rendezni kell a még megoldatlan bérproblémákat (erdőművelési stb.).

— Megfelelő időben meg kell vizsgálni a napi nyolc órás munkaidőnek éves átlagban történő megvalósításának lehetőségét, elsősorban a fakitermelésben, a rakodásban és a fa-

gyártmány termelésben. Ezzel összefüggésben szükségesnek tartjuk a munkafegyelem megszilárdítását, a munkaidő jobb kihasználását, a társadalmi tulajdon védelmét. Meg kell szüntetni a helyenként meglévő törvénytelen túlórázásokat és egyéb fennálló törvénytelenségeket (pótszabadság ki nem adása az állandó munkásoknak, írásbeli szerződés kötésének és a bérek előre közlésének elmulasztása stb.).

— Szakszervezetünk szükségesnek látja a természetbeni juttatás rendszere, a kiküldetési napidíjakra vonatkozó előírások felülvizsgálatát, annak időbeni elrendezését is. Az eddigieknél fokozottabban kell biztosítani a szabadban dolgozók egészségügyi védelmét. (Melegedők, védőital stb.) Az anyagi lehetőségeket figyelembe véve folyamatosan meg kell szüntetni a fagyártmánytermelő üzemek szociális elmaradottságát, biztosítani kell a porelszívók felszerelését és a téliesítés megvalósítását.

— Megfelelő időben intézkedéseket kell tenni a munkások munkahelyre történő szállítására. Azokon a helyeken, ahol a munkások munkahelyre való szállításának előfeltételei nincsenek meg, ott lehetőleg biztosítani kell az étkeztetés és a megfelelően berendezett munkásszállást, valamint az étkezési hozzájárulás kérdésének egységes rendezését.

— A termeléssel kapcsolatos telepítéseknel a szociális létesítmények tervezését a távlati komplex fejlesztés figyelembevételével kell megoldani, biztosítva a szociális normák betartását. Az egyes létesítményeken belül is a komplex megoldást kell alkalmazni.

— Szakszervezetünknek, a gazdasági vezetéssel együtt még nagyobb erőfeszítéseket kell tenni és ellenőrizni kell a balesetelhárítás terén lévő óvórendszabályok előírásainak fokozott megtartását. Segíteni kell a munkavédelmi örök tevékenységét, növelni a szakszervezeti aktivisták, bizalmiak és a SZOT munkavédelmi felügyelőinek a munkahelyen történő ellenőrzésben való részvételét. A szervezett felnőtt üdülés mellett

fokozni kell a családos üdültetésnek vállalati keretek között történő fejlesztését és a lehetőségen belül biztosítani támogatását.

— A szakszervezet az üzemi demokrácia fejlesztése érdekében jobb szervező munkával segítse elő a termelési tanácskozásoknak, kis egységekben történő megtartását, biztosítsák minél több dolgozó részvételét, aktivitását. A szakszervezet nevelő munkával szervezze a szocialista munkaversenyt és terjessze az eddig jól bevált módszereket. Biztosítsa a verseny rendszeres nyilvánosságát, az élenjárók, kezdeményezők, újitók fokozott erkölcsi és anyagi megbecsülését. Különösen nagy gondot fordítsanak a szocialista munkaverseny legfejlettebb formájának — a szocialista brigádmozgalomnak — tartalmában való javítására.

— Támogassák a szakszervezeti bizottságok irányítása alatt működő üzemi tanácsok, műszaki bizottságok, valamint a MEDOSZ megyei bizottságai mellett működő erdészeti szakcsoportok termelést és műszaki fejlesztést segítő tevékenységét. Működjenek szorosan együtt a gazdasági vezetéssel, az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportjaival a tapasztalatcserék és szakmai viták szervezésében, az élenjáró módszerek elterjesztésében, valamint a szakmai továbbképzés elősegítésében. Az e téren kitűnt dolgozókat javasolják külföldi utazásra és egyéb elismerésre.

— Az üzemi és munkaszervezeti formáknak megfelelően alakítsák ki a szakszervezeti bizottságok a bizalmiak hálózatát és javítsák a munkahelyi bizottságok és a bizalmiak tevékenységét.

— A Központi Vezetőség meg van győződve arról, hogy az erdészet szervezett dolgozói, munkások, műszakiak, vezetők még aktívabban vesznek részt a jelenlegi, de az előttünk álló további megnövekedett feladatok végrehajtásában és minden tőlük telhetőt megtesznek a határozatban megjelölt szocialista erdőgazdasági termelés fejlesztése érdekében. A Központi Vezetőség megbízza az Elnökséget, hogy szakszerveze-

tünk továbbra is egész erejével támogassa az erdészeti dolgozók tevékenységét és minden lehető tegyen meg a termelékenyebb munka fokozása és a dolgozók élet- és munkakörülményeinek állandó javítása érdekében.

Budapest, 1964. október hó 30-án.

**A Mezőgazdasági Erdészeti és Vízügyi
Dolgozók Szakszervezete
Központi Vezetősége**

Felelős kiadó: Dr. Dobi Ferenc

Készült a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet sokszorosító
üzemében Budapest VIII., Rákóczi út 41. — Fv.: Névai József — 64/980

WATEROZATI KÖZLÉNY